

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Amb l'indiferència dels «pares de la pau», l'aviació italo-germana segueix realitzant els seus crims contra les poblacions civils.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró divendres 21 octubre 1938 — NÚM. 697

NÚMERO SOLT: 300 Ptas.
SUBSCRIPCIÓ: 4.000 PEssetes NBS

Amèrica i l'espionatge alemany

En el procés que se segueix als Estats Units contra uns espies alemanys, fa ja algun temps definguts, i a l'entorn de les quals maquinacions es produí la natural expectació, el procurador general, Hardt, ha senyalat al Govern del Reich com directe responsable i principal organitzador d'una intriga que afecta a la seguretat de la gran República americana.

Es tracta d'una acusació sense paral·lelisme, enèrgica i terminant, que sembla haver produït veritable estupor. «El Govern alemany—diu Mr. Hardt—, falsificant la signatura del president Roosevelt, ha pogut obtenir dels serveis militars nordamericans l'inventari complet de l'esquadra de l'Atlàntic, el pla de dos navilis porta-avions i el de les obres defensives del Canal del Panamà».

El fet revesteix tanta més gravetat per quant hi ha en els Estats Units vint milions d'alemanys i descendents d'alemanys contagiats de la febre imperialista que alimenta el règim de Hitler. Els elements d'origen germànic són els únics que no ha pogut assimilar la pàtria de Washington, pes a la seva meravellosa capacitat d'absorció per als aluvions immigratoris que han fet la prosperitat del país. Els alemanys viuen cinquanta anys en una pàtria d'adopció i segueixen sense alemanys, al mateix temps que eduquen als seus fills com si haguessin nascut a Alemanya. Circumstància que havien de tenir molt present els dirigents del nazisme per als seus plans d'expansió per terres del Nou Món.

Entre els vint milions de tudescos residents a Nordamèrica, feren els nazis intensa propaganda, que donà per resultat l'organització de diverses associacions sobre les que mana el «führer» com si fossin unitats del seu exèrcit. ¿Cal dir que els membres dels essentials organismes, els joves especialment reben una instrucció militar, tenen una disciplina quarantària, acudeixen a les parades per a assajar el pas de l'oca i porten tots la camisa del mateix color? Les autoritats nord-americanes tingueren que impedir l'ús de l'uniforme, especialment perquè excitava les iras del poble democràtic, donant motiu a violents altercats.

Però el major perill està en la col·laboració que les associacions nazis puguin prestar a l'espionatge alemany, el millor organitzat del món, i en l'amenaça que això representa per a la seguretat de l'Estat. Resultaria que la sisena part dels habitants de la gran República federal, podrien treballar en un moment donat, més o menys directament, contra els inte-

ressos del país, obeint a consignes d'un Govern estranger. L'alemany és, en aquest aspecte, com el japonès: un fanàtic, un automata capaç de sacrificar la seva vida a la idea de l'imperi. Alemanys i japonesos estan ara vinculats per una al·liança l'abast de la qual no es coneix bé, i el Japó és l'adversari natural del colós d'Amèrica en el Pacífic.

La recent invitació de Churchill als Estats Units per a que s'uneixin a les democràcies d'Europa, respon a necessitats que el Govern de Washington no pot menysprear. Hitler ha pensat en Amèrica amb intencions contràries a la doctrina de Monroe. Recordis la fracassada sublevació feixista al Brasil, dirigida per alemanys, que encara belluga, puix ha donat motius en aquests dies a un incident diplomàtic entre Berlín i Rio Janeiro, i els fregaments que ha tingut el Reich amb els Governs de l'Argentina i Xile.

Alemanya és perillosa per als petits i per als grans, així en el veïnatge europeu com en altres continents. No tardarem molt temps en veure que tampoc serveix de res la vacuna ideològica per a prevenir-se contra l'expansió del Reich, sigui en forma violenta o simplement comercial. Països que han adoptat el seu sistema de govern—atenció, Hongria i Polònia—han d'ésser, un dia més o menys llunyà, presa de llurs garres de cer. La mesura del perill feutó ens la dona el pànic d'Anglaterra i França.

Però si els Estats Units, advertint que la política d'aïllament no pot immunitzar-les contra les cobejances alemanyes, es posen en guàrdia i accepten unir-se a les democràcies d'Europa, Hitler començaria a galopar vertiginosament fins el fracàs. Les seves vicidries han estat fins ara massa fàcils, i la seva ambició desorbitada és conseqüència natural dels vapors de l'èxit. Es crier que no ha somnolat en conquistar territoris tanquist. Però arrabassar-li als Estats Units els seus mercats i zones d'influència, això sí. Deu entrar en els càlculs del «führer» la probabilitat d'una topada amb el colos emencà, quan ha posat espies a vigilar els seus armaments i quan organitza llurs emigrants per a utilitzar-los en la pertorbació interior.

El poble americà aborreix el nazisme. Però també és enemic de compromisos internacionals contrets a Europa. Aquesta és la gran dificultat per a unir les democràcies dels dos continents. Els esdeveniments, no obstant, es desenvolupen molt de pressa i la pau del món, amenaçada pels Estats militaristes, no té horitzons. Cap poble, per molt fort que sigui, pot considerar-se segur si està sol.

(Traduït de «La Vanguardia»)

Campanya d'hivern

Darrerament s'han efectuat reunions per part de tots els Partits i Organitzacions per tal d'encarriar la campanya d'hivern de cara als nostres combatents.

Aquesta necessitat cal que sigui sentida per tots els antifeixistes conscients i que s'actui de forma conjunta per tal que dongui el màxim rendiment.

Un hivern de guerra és una cosa molt dura. Les pensilles del combatent creixen i es multipliquen amb els rigors de l'hivernada. Si no té amb què combatre el fred aquest es converteix en un perillós enemic, tant potser com el de les trinxeres d'enfront.

Si el soldat no es veu assistit la fredor li arriba a entrar endins fins a posar en perill l'escalf que li dona el seu ferm esperit i la convicció de la causa justa que defensa. Si pel contrari pot resguardar el seu cos amb els abrillats suficients es sent reconfortat per l'escalf de la solidaritat, de sentir-se recordat. Que unes mans no han escalfat la seva contribució en moneda i que altres mans generoses han esmerçat les hores precioses per al descans per a confeccionar aquelles prenes d'abric necessàries. En aquesta època a moltes llars es treballa silenciosament per l'absent o absents estimats. Són mans de les mares, esposes, germanes i promesses que teixeixen aquell gersel, aquella gorra que ha de preservar del fred als soldats de l'Exèrcit Popular. No tots, però, tenen aquest ajut. Molts diversos ho impedeixen. Per a ells l'esforç de la col·lectivitat.

Pensem hi en l'hivern que s'apropa. Les fulles dels arbres ja es tornen grogues. La natura pren aquella tonalitat decadent precursora de l'hivernada. El front ha d'ésser encara més trist que de sí mateix ja és. És la hora de la solidaritat efectiva de la reraguarda als combatents.

X.

La nostra lluita a l'estranger

Comentant la reunió ministerial d'abans d'ahir a Londres, el periòdic liberal «Manchester Guardian», escriu:

«Anglaterra està interessada en dos aspectes de la qüestió espanyola. Per una part, la força agressiva no ha de servir més a les potències estrangeres per a imposar un arranjament segons llur punt de vista; totes les potències representades en el Comitè de No Intervenció estan d'acord sobre aquest punt. Per altre costat, Anglaterra té interès a no permetre l'emprament dels ports i bases navals d'Espanya per Itàlia i Alemanya, ports i bases que estarien dirigits contra Anglaterra. ¿Hi ha alguna probabilitat d'allunyar d'Espanya tots els estrangers d'ambdós camps? El Govern espanyol ha resolt retirar tots els voluntaris, i una Comissió Internacional està controlant aquesta retirada. Segons un criteri de justícia, això significaria que, d'acord amb el pla del Comitè de No Intervenció, tots els estrangers que combaten al costat de Franco haurien d'ésser retirats. Però sembla que no és així. Mussolini retira 10.000 soldats d'infanteria, i no sembla que estigui disposat a retirar els tècnics, els pilots d'aviació i les municions, que representen per a Franco forces més importants que tota la infanteria.»

El periòdic liberal continua dient que Chamberlain ha declarat que no hi pot haver un arranjament de la qüestió espanyola, és a dir, que no es pot posar en vigor el pacte anglo-italià abans que el problema espanyol hagi cessat d'ésser una amenaça per a la pau d'Europa. Però res no prova això, ara com ara. Tampoc proven les conversacions de Roma que l'actitud d'Itàlia i d'Alemanya hagi canviat pel que fa a la guerra d'Espanya.»

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) ... b) ... c) ... d) ...
e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes aquí establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propiament, signi complimentat l'aperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

PANELLETS

Preparem aquests típics i alimentosos postres, facilitant el sucre l'interessat.—CONFITERIA BAR BOSA, de 10 a 12 maif

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

El corresponsal diplomàtic del «Daily Herald» publica el següent:

«Des del principi de la guerra a Espanya fins el 30 de juny últim, el Govern italià ha gastat 17.000 milions de lires (o sigui més de 32.000 milions de francs) en la seva intervenció a Espanya.

Aquestes xifres arriben a nosaltres per informacions absolutament segures, i concorden a més amb els càlculs aproximats que s'ha fet en altre moment.

Sobre aques total, quatre milers i mig de milions s'han gastat en 1936, nou milers en 1937 i tres milers i mig durant els sis primers mesos d'aquest any.

S'ha indicat també que, solament en els mesos de juliol i agost, s'enviaren a Espanya 30.000 «legionaris».

Antoni Ruiz Villaplana, l'autor del famós llibre «En dono fe» es troba de nou entre nosaltres de retorn del seu viatge a Nord-Amèrica, on ha pres part en gran nombre d'actes de propaganda a favor de la República espanyola. El senyor Ruiz Villaplana, torna altament satisfet del resultat del seu viatge durant el qual ha pogut constatar l'enorme interès amb què segueix el poble dels Estats Units els esdeveniments de la nostra causa i la simpatia creixent que desvetlla l'heroica resistència del nostre poble enfront de les escames del feixisme internacional.

Diu que a Nova York no existeix sinó un cinc per cent de simpatitzants de Franco i encara, es troben tan amagats que no compleu en la vida de la gran urbs. Contràriament a aquesta petita fracció de partidaris dels facciosos, es troben obertament al costat nostre, intel·lectuals, empleats, obrers i en general tot el poble que produeix i treballa.

En el cor de Broadway, en el lloc més cèntric i concorregut de Nova York, una immensa pancarta de propaganda sol·licita l'ajut per al poble espanyol. En els enormes cartells publicitaris de Nova York aquest crit d'Espanya atreu tota l'atenció i simpatia del públic de Broadway.

Després d'enumerar la gran tasca d'ajut que es realitza arreu d'aquell país a favor del nostre poble el senyor Ruiz Villaplana, afegeix: «Tinc la impressió absoluta que el poble espanyol pot comptar incondicionalment amb els Estats Units americans. La llei d'embarcament d'armes serà aixecada en aquesta legislatura. Milers d'advocats, de polítics, d'escriptors i el que és més essencial, milions de treballadors n'han demanat la derogació i treballen per tal d'aconseguir-ho.»

Informació local

CUPÓ DELS INVÁLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 21, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 491.

Els números premlats amb tres pessetes són: 091, 191, 291, 391, 591, 691, 797, 891, 991.

FESTIVAL PER A DIUMENGE. — El proper diumenge, a les 10 del matí, tindrà lloc al Teatre Clavé un gran festival organitzat pel Sindicat de la Indústria de l'Espectacle i l'Infanteria de Marina a Mataró en homenatge a la Marina, sintetitzat en la personalitat gloriosa dels tripulants del «José Luis Díez». La recaptació que s'obtingui a aquest Festival serà destinada a fins benèfics. El programa serà el següent.

Maria Martín, ballarina del Teatre Còmic; Nana de Linares, cant flamenc; Manolo Torres, guitarrista; Paquita Moreno, balls exòtics, del Teatre Còmic; M. Soria, actor còmic, del Teatre Còmic; Lolita de Cartago, ballarina; Juanita de Cartago, ballarina i cançonista; Morales and Claret, parella de ball; Carlota Choli, ballarina; Trián Choli, cant i ball; Nana, tenor còmic del Teatre Còmic; Antoni Garrido, tenor còmic; Lepe, primer actor còmic del Teatre Còmic; Fina Conesa, vedette del teatre Còmic; Amparo Ortega, tipte del teatre Còmic; Jaime Mirat, baríton del Teatre Tivoli; Carme Ortega, tipte; Vicenç Aparici, primer actor del Teatre Còmic; Maria Teresa Moreno, tipte del Teatre Tivoli; Arceíl Lewis, ballarina exòtica; Enric Borràs, amb el seu extens repertori. Es representarà el bonic número de «El Carambo» de la Revista «La Toca», que amb tant èxit vé representant se en el Teatre Còmic de Barcelona.

C. N. T. - U. G. T. — Reunió general Extraordinària de conjunt dels Sindicats Fabril i Tèxtil C.N.T. U.G. T. per diàssabte dia 22 a les 11 del matí en el local de la Casa Confederal (C.N.T.) per a tractar dels assumptes següents:

Primer.—Solució del conflicte de la casa Jaumandreu.

Segon.—Tractar sobre un augment de quota.

Companys i companyes! Esperem que no hi mancareu.—Les Juntes.

COMIAT I HOMENATGE A LES BRIGADES INTERNACIONALS. — El Front Popular Antifeixista de Mataró ha organitzat uns grans actes de comiat i d'encer homenatge de gratitud del poble antifeixista a les Brigades Internacionals. Aquests festivals tindràn lloc durant els dies 21, 23, 24, 25 i 26 del present mes.

Avui a la tarda s'ha efectuat ja un gran concert a càrrec de la Banda Municipal de Barcelona dirigida per l'il·lustre Mestre Joan Lamote de Grignon en el pati de la Clínica Militar n.º 7. En el programa, integrat tot per autors espanyols, s'han executat obres de Vives, Usandizaga, Giménez, Morera i Bretón.

En la propera edició publicarem el programa complet dels actes a celebrar.

CREU ROJA ESPANYOLA (Comitè Local de Mataró). — Pròxim a començar un curs d'infermeres per tal de sofrir al seu temps examens a la Facultat de Medicina de Barcelona, s'ha obert amb aquesta data la inscripció en les oficines que aquest Comitè té instal·lades al carrer de Francesc Layret (Hospital de Creu Roja), tots els diàssabtes de 3 a 5 de la tarda i els diumenges de 9 a 12 matí.

Mataró, 21 d'octubre de 1938.—El Secretari.

AJUNTAMENT DE MATARÓ Conselleria - Regidoria de Finances i Proveïments

AVIS

Vista l'ordre de la Presidència del Govern de la República en la qual es publica una nova taxa per la venda dels productes de menjar, beure, cremar i el sabó, es posa a coneixement de tots els ciutadans, que d'acord amb la mateixa el preu del pa és de 1'40 pessetes el quilo.

Mataró, 21 d'octubre del 1938.—El Conseller Regidor, Josep Calvet.

—**COMPRARIA** vinya o camp en terreny pla que no sigui més lluny de 10 minuts de la Clutat.

Raó: C. Catalunya n.º 40.

SOCIETAT ATENEU POPULAR. — Demà diàssabte, a dos quarts de quatre en punt de la tarda, aquesta Societat farà una visita cultural col·lectiva a l'Hospital Municipal de la nostra clutat.

Tots els companys consociats i ciutadans hi són convidats.

—**OXIGENANTE DE CARBONES,** producte Científico-Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. Es aplicable a tota classe de carbons i llenyes (aizina, pl, platan, etc., etc.). Es ven a totes les Droguerías, Ultramarins i Ferreterías.

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — En la matinalada d'ahir, fou totalment rebutjat un cop de mà de les forces al servei de la invasió a la zona de l'Ebre.

Avui, l'activitat registrada ha mancat d'importància.

FRONT D'EXTREMADURA. — Al sector de Puebla de Alcocer les tropes espanyoles conquistaren brillantment la cota 391.

ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ

En el matí d'avui, deu trimotors italians «Savoia 81» bombardejaren alguns llocs de la zona Nord de Catalunya. Causaren víctimes.

A les 19:35 hores, un hidro estranger llançà algunes bombes a la zona portuària de Barcelona.

Els Tribunals

En els Tribunals de Guàrdia de Barcelona, Tarragona i altres indrets de Catalunya segueixen imposant se penyores a individus infractors de les normes d'ecaparament i racionament de quevures.—Fabra.

A la Generalitat

El sots secretari de la Presidència, senyor Mariá Sauret, ha rebut els periodistes manifestant-los hi que el Consell de Govern que havia d'efectuar-se els darrers dies d'aquesta setmana no es celebrarà fins a la propera.

També els ha dit que havia rebut la visita dels diputats al Parlament de Catalunya senyors Rovira i Virgili, Bru Jardí, Ibars i Farreres Duran.—Fabra.

A Governació

El Conseller senyor Sbert ha despatxat amb els alts funcionaris, amb el Director General de Sanitat senyor Sauret i el Director General d'Administració Local senyor Bilbeny.

Ha rebut després les visites del coronel Bosch, cap de les forces de Cefrabiners a Catalunya, Mascort, Grau i el President de la Comissió de Responsabilitats senyor Mariá Barrera.—Fabra.

A Obres Públiques

El Conseller d'Obres Públiques, senyor Serra Pàmies, ha rebut a l'Alcalde de Reus, l'Arquitecte municipal de la mateixa clutat, el President del Foment de Reus i el senyor Pau Baucells.—Fabra.

El Comitè d'Ajut a Espanya

Sota la Presidència del senyor Martínez Barrio s'ha reunit el Comitè Nacional d'Ajut a Espanya. S'ha acordat entre altres coses organitzar la trama de paquets. El Secretari ha do-

nat compte de l'oferta del Mestre Pau Casals per a donar un concert a Londres a profit de l'Ajut a Espanya.—Fabra.

Estranger

L'acció a Jerusalem

JERUSALEM. — Les tropes segueixen la neteja dels barris reconquistats els darrers dies. En alguns trets que s'han registrat han resultat quatre rebels morts i dos han estat fets presoners. En els registres que s'efectuen han estat trobats importants dipòsits d'armes. Un equip femení té cura del registre de les dones. El tradicional aspecte de Jerusalem és ara suplantat per la desolació. El proveïment s'ha efectuat amb millors condicions que en dies anteriors. Els autos de l'Exèrcit ocupen els carrers de la població. La major part de la clutat antiga de Jerusalem ha estat ja reconquistada.—Fabra.

Diputat espanyol malalt

PARIS. — El diputat espanyol senyor Josep Ortega i Gassat ha sofert complicació en el seu estat de salut i ha estat traslladat en una clínica. La seva dolença inspira inquietud.—Fabra.

El viatge de Hitler

BERLIN. — Després de visitar Kraman, Hitler s'ha traslladat a Hesseing, població propera a la nova frontera germano itàlica. Després ha sortit cap a Berlín.—Fabra.

Es desitja habitació

per a dos companys, solament dormir; o una planta baixa, a ésser possible situats prop del carrer de Puigblanc.

Ofertes: Administració de LLIBERTAT.

MPRBMTA MINBRVA. — MATARÓ

LA

Farmàcia i Centre d'Específics

ENRICH

F. LAYRET (St. Josep), 30

per evitar molèsties a la seva clientela fa avinent que el pròxim DIUMENGE restarà tancada tot el dia.

Preus econòmics - Telèfon 247 - Servei a domicili